

2. Бойчук І.В., Музика О.М. *Інтернет в маркетингу: підручник*. К.: Центр учбової літератури, 2010. 512 с.
3. Ілляшенко С.М. Сучасні тенденції застосування інтернет-технологій у маркетингу. *Маркетинг і менеджмент інновацій*. 2011. № 4. Т. II. С. 64 – 74.
4. *Как организовать эффективный контент-маркетинг в B2B: пособие для руководства маркетинга в B2B*. К.: 2014. 26 с.
5. Чак Фрай. *Експерти діляться ошибками візуального контенту во их изображении*. Content Marketing Institute. 2014. С. 1 – 8.
6. Які канали комунікації найбільше привертають увагу та викликають довіру у споживачів? *Маркетингові дослідження*. [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://digdata.com.ua/index.php/uk/kanaly-komunikatsiy/>.
7. Ковальчук О.М., Сердуніч Н.В. Використання інтернет-технологій для формування іміджу навчального закладу. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2011. № 6. Т. 4. С. 200 – 202.

Могилова М. М.

доктор економічних наук, доцент,
Національний університет «Києво-Могилянська академія»

ФОРМУВАННЯ ІНСТИТУТУ МЕНЕДЖМЕНТУ З РОЗВИТКУ ГРОМАД В КОНТЕКСТІ РЕФОРМИ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ

Важливою умовою розвитку соціально-економічної системи будь-якої держави є збалансованість і пропорційність розвитку всіх її складових, зокрема ринку робочої сили. Наразі як в світовому масштабі, так і в Україні поглибились проблеми безробіття населення й забезпечення його продуктивної та ефективної зайнятості. Саме тому гідну працю, як основу економічного зростання, визначено однією із ключових серед 17 глобальних Цілей сталого розвитку та адаптованих до них цілей сталого розвитку в Україні. Їх досягнення передбачає формування цивілізованого, гнучкого, динамічного ринку робочої сили.

Численними дослідженнями доведено, що вирішення проблем безробіття і забезпечення раціональної та продуктивної моделі зайнятості населення є не можливим без організації ефективною взаємодії ринку праці й ринку освітніх послуг. В контексті цих питань надзвичайно важливою є своєчасність реакції ринку освітніх послуг на потреби ринку праці. Це значною мірою залежить від розуміння суб'єктами ринку освітніх послуг законів та особливостей ринку робочої сили і глибини досліджень тенденцій та факторів змін кон'юнктури ринку праці.

Зважаючи на притаманну ринку робочої сили еластичність попиту і пропозиції, він є досить гнучким як за якісними, так і кількісними параметрами. Його кількісні і якісні параметри чи не найбільше змінюються під впливом

інституційних, економічних, технологічних та соціальних чинників глобального і державного рівня. Доказом цього слугує факт постійних коливань попиту і пропозиції на ринку робочої сили, зокрема і в частині появи нових і зникнення не актуальних професій. Причому активність цих процесів зростає. За прогнозами експертів до 2030 року втратять свою актуальність 57 видів зайнятості, серед яких бухгалтерія, нотаріальна справа, турагентські послуги та інші. В той же час прогнозується поява 186 нових професій, в тому менеджер із забезпечення безперервності бізнесу, менеджер фонду прямих інвестицій в талановитих людей, координатор програм розвитку суспільних груп, розробник персональних пенсійних планів, менеджер космотуризму і багато інших. Ефективність ринку освітніх послуг, зорієтованого на прогнозні зміни, є одним із визначальних чинників збалансованості і стабілізації ринку праці. Саме на законах ринку праці та прогнозних показниках щодо його змін має ґрунтуватись державна політика зайнятості і розроблятись стратегії розвитку суб'єктів ринку освітніх послуг з боку пропозиції.

Вище описані процеси характеризують загальносвітові тренди на ринку праці. В той же час в кожній країні мають прояв специфічні явища і тенденції, обумовлені відповідними соціально-економічними умовами, як то адміністративно-територіальна та реформа децентралізації в Україні, покликані сприяти регіональному розвитку. Успішність процесів реформування значною мірою буде залежати від відповідного інституційного середовища, і не лише в частині нормативно-правового забезпечення, а й кадрового.

На 1 січня 2021 року в Україні створено 1029 об'єднаних територіальних громад (ОТГ). У контексті оцінювання результатів адміністративно-територіальної реформи важливого значення набуває ідентифікація процесів формування об'єднаних територіальних громад на предмет їх інституційної спроможності до забезпечення сталого розвитку територій, який передбачає баланс економічного, соціального та екологічного розвитку. Вирішення такого широкого спектру питань вимагає відповідного кадрового забезпечення і відповідної системи менеджменту з управління розвитком територій.

Кожна громада в своєму арсеналі має певні земельні та інші природні ресурси, інфраструктурні об'єкти, заклади освіти і медицини. На території ОТГ проживає населення, що становить основу людського, трудового, інтелектуального та підприємницького потенціалу громади. В розрізі громад населення різняться за своїми віковими, кваліфікаційними та іншими характеристиками. В процесі дослідження нами встановлено, що об'єднані територіальні громади суттєво диференційовані як за загальною площею і чисельністю населення, так і за кількістю населених пунктів, що увійшли до складу ОТГ. Є громади, які включають лише 1 населений пункт, так і громади, в які об'єднано 68 сіл та селищ. Результати проведеного нами групування ОТГ за кількістю сіл, що об'єдналися в одній громаді, свідчать про переважну більшість ОТГ з чисельністю сіл від 1 до 5 і від 6 до 10 сіл – відповідно 27,7 і 35,1 % громад. 195 ОТГ в Україні (24,2 % від їх загальної кількості) об'єднали від 11 до 20 сіл. Разом із тим, у цілому ряді громад об'єднано понад 40

сільських населених пунктів, що відповідає чисельному складу районів в Україні. Наразі кількість таких ОТГ становить 22 громади, до яких входить 1121 село, а це 12 % від загальної чисельності сільських населених пунктів сформованих об'єднаних територіальних громад. Досить чисельна група тих ОТГ, які об'єднали від 21 до 40 сіл – це 83 громади із загальною чисельністю сіл 2326. При цьому кожен населений пункт має певний ресурсний потенціал, у його громади є свої інтереси, що можуть не повною мірою відповідати в цілому інтересам ОТГ.

Таким чином, кожна ОТГ – це складна, індивідуальна соціально-еколого-економічна система, розвиток якої не можливий без відповідного менеджменту. Саме в контексті процесів адміністративної-територіальної реформи та децентралізації в Україні на порядку денному стало питання про формування нового за функціоналом інституту менеджменту – менеджменту з розвитку ОТГ. Наразі коло таких спеціалістів досить обмежене, професіоналізм яких ґрунтується переважно на досвіді, потребуючи системних знань. Вирішення проблеми формування інституту менеджменту з розвитку ОТГ потребує відповідної реакції ринку освітніх послуг. Перед наукою і освітою стоїть завдання щодо розробки методологічних і методичних засад менеджменту з розвитку ОТГ, підготовки фахівців відповідної спеціалізації.

Взаємозв'язок ринку праці і ринку освітніх послуг внаслідок реформи децентралізації в Україні характеризується не лише впливом потреб ринку робочої сили на останній, а й зворотною залежністю. За результатами аналізу структури власних доходів ОТГ встановлено, що їх основу становить податок на доходи фізичних осіб. Тому, визначальним чинником зростання доходів об'єднаних територіальних громад є забезпечення максимально повної та продуктивної зайнятості населення при збільшенні їх доходів у частині оплати праці та від підприємницької діяльності. Цьому має сприяти політика розвитку громади, спрямована на стимулювання підприємницької діяльності і зростання кількості малих підприємницьких структур, створення умов для диверсифікації місцевої економіки як надійної основи підвищення рівня зайнятості та доходів населення. Відповідно, саме ефективні менеджери з розвитку ОТГ шляхом розробки відповідної стратегії і обґрунтованих тактичних рішень здатні сприяти вирішенню проблем безробіття, забезпечення продуктивної зайнятості, як важливих складових стабілізації ринку праці.

Таким чином, можна стверджувати, що успішність адміністративно-територіальної і реформи децентралізації в Україні значної мірою залежить від формування ефективного інституту менеджменту з розвитку ОТГ. Це вимагає нового продукту на ринку освітніх послуг з метою підготовки спеціалістів у цій сфері - менеджерів з розвитку громад і територій.